

Landstingsstyrelsens förvaltning

Södersjukhuset, medicin

SLUTRAPPORT

2017-01-18

Projektledare Stina Petersson

E-post stina.petersson@sll.se

Teamarbete med patienten i centrum 3863

SLUTRAPPORT

2017-01-18

Sammanfattning av satsningen

Med fokus på arbetssättet vid rond så har projektgrupp och medarbetare arbetat medvetet för att stärka samsyn och tydliggöra roller och ansvar.

Projektet har fortgått enligt plan under 2016 och legat till grund för ett antal positiva förändringar på avdelningen.

Effekterna märks redan och bidrar till en bättre arbetsmiljö och ett bättre klimat för teamarbete. En större samsyn och tydligare arbetssätt har stärkt patientsäkerheten och patienternas delaktighet.

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	4
Projektets genomförande.....	4
Frågeställningar kring genomförandet.....	6
Förbättringsområden	7
Effekter	7
Måluppfyllnad	9
Vidare arbete.....	10
Kontaktuppgifter	10

Bakgrund

Citat ur projektplanen:

- ”Avdelningen behöver göra en analys av hur organisationen ser ut idag, vilka yrkesroller och hierarkiska strukturer finns idag? Vad har man för **kunskap om övriga teammedlemmar** och deras uppdrag och ansvar? Kan vi hitta ett nytt sätt att **arbeta tillsammans** som leder till **högre tillit och tydligare struktur** av fördelning av arbetsuppgifter?
- En strukturerad kartläggning av dagsläget för att kunna arbeta med nya idéer och införa ett **teambaserat sätt** att arbeta på.
- En omvärldsanalys för att lära av andra **goda exempel** på nya strukturer i vården.”

Kortfattad beskrivning av projektets uppdrag:

- Skapa en bild av hur det fungerar på avdelningen vid projektstart (nuläge)
- Tillsammans med medarbetare diskutera och lyfta bra och mindre bra rutiner och avsaknad av rutiner
- Ta tillvara medarbetarnas förslag och önskemål kring arbetssättet, kulturen och patienten
- Stämna av den ovan framtagna bilden av hur det fungerar idag (projektstart) med medarbetare
- Se till att föreslagna och accepterade förändringar påbörjades direkt
- Ta tillvara andra pågående projekts erfarenheter

Projektets genomförande

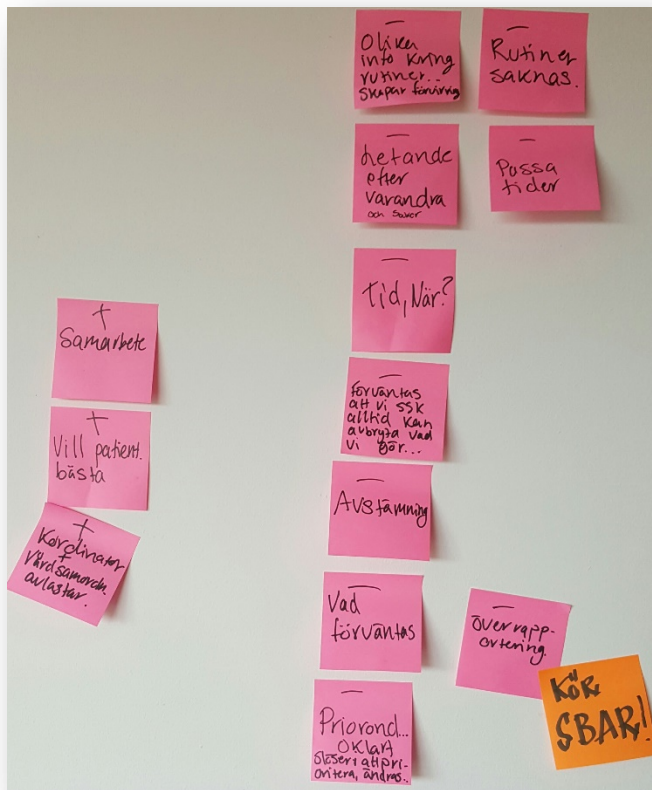
Projektledare och projektgrupp har löpande diskuterat av de olika projektaktiviteter som har genomförts efter plan. Det har varit viktigt att projektledaren stämt av och bollat tankar med medarbetare under hela projektperioden, både i sin roll som projektledare och medarbetare. På så sätt har lösningar och förbättringar succesivt kunnat justerats i linje med önskat resultat.

Nedanstående bild beskriver projektet som en tidslinje över de olika aktiviteter som genomförts, de olika förbättringar som fångats upp och genomförts, samt en överblick över de framtida förbättringsområden som projektet plockat upp

FIGUR 1: PROJEKTETS TIDSLINJE OCH AKTIVITETER

Med hänsyn tagen till avdelningens dagliga belastning och vikten av en bred förankring valde projektet att använda workshops, diskussioner och studie av arbetssätt som lämpliga verktyg och metoder. Redan under inledande workshops lyftes ett antal tydliga förbättringsområden. Mycket av förbättringarna kretsade kring rutiner (tid, ordning, roll mm), samarbete, team och information (lika information samtidigt).

FIGUR 2: WORKSHOP PÅGÅR

Frågeställningar kring genomförandet

Jämfört med den plan som fanns för genomförandet i er ansökan, hur blev det i praktiken?

- Tidsplanen följdes mycket bra. De aktiviteter som har planerats har utförts på tid och med önskad kvalitet. Projektet har haft en dynamisk och förändringsbar planering för att möta upp de krav på snabba planändringar som den löpande verksamheten ställer.

Behövde ni göra några avvikelser från det ursprungliga upplägget? Om så var fallet, vilka avvikelser och varför?

- En avgränsning till att studera rondan och teamsamarbetet kring den. Rondan är ett centralt moment som påverkar allt annat som sker på avdelningen.

På vilket/a sätt har medarbetare och lokala fackliga företrädare varit delaktiga i genomförandet?

- Genom de workshops, information och avstämningar som utförts under hela projektgenomförandet.
- Genom de presentationer av projektet som gjorts, t.ex. i centralhallen.
- Genom en löpande och tät dialog mellan medarbetare.

Har den ekonomiska planen kunnat följas?

- Vi ansökte om och fick beviljat 375000 kronor för 2016. Den slutgiltiga summan landade på 345000 kronor. Anledningen till avvikelser från den ekonomiska planen är att tid för personal inte kunnat frigöras som planerat – avdelningen har flyttat under projektperioden.

Förbättringsområden

De förbättringsområden som fångades upp under workshops och studie var:

- Struktur (tider t.ex.)
- Ansvarsfördelning
- Ge samma information
- Kommunikation mellan teammedlemmar
- Transparens genom öppen och samlad information
- Tavlan som informationscentral
- Öppet och tillåtande klimat på avdelningen

Ett antal förbättringar för de olika områdena diskuterades och förslag togs fram, dels under workshops och dels av projektgruppen. Det har funnits en stor enighet om vilka områden som har ansetts viktiga att ta itu med.

- Ett gemensamt morgonmöte
- Tydlig struktur för rond i form av tid och aktiviteter
- Teamarbete vid rond
- Rollfördelning
- Checklista för rond

Förbättringarna lyftes relativt direkt in i verksamheten för att få mesta möjliga effekt. Dessa agila införanden har på ett bra sätt flyttat fram samsynen i gruppen och lyft arbetsglädjen.

Effekter

I skrivande stund har ingen strukturerad uppföljning av patienternas upplevelse utförts. Vi vet dock att patienterna har gett en positiv bild av utvecklingen på avdelningen genom intervjuer som utförts i andra sammanhang.

Många av de effekter som vi ser är mjuka och har således varit svåra att mäta. De långsiktiga effekterna, främst kultur och personalomsättning, kommer att visa sig under året.

Direkta effekter av förändringarna:

- Använder tavlan (uppdaterad, gemensam och samlad översikt över patienterna)
- Tydligare rond genom fasta tider och rutinbeskrivningar
- Bättre teamarbete genom ökad kunskap om varann, tydliga roller och rutiner
- Gemensam delaktighet i teamen genom respekt för varann
- Gemensamt morgonmötet med samma information till alla
- Bra plattform för vidare utveckling av vården

Presentation för hela sjukhusets verksamhet har gjorts i form av en utställning i centralhallen på sjukhuset.

Teamarbete med patienten i centrum

Stina Petersson, Sara Erlöf, Buster Mannheimer, Fredric Hedberg

I akutsjukvården ställs höga krav på personcentrerad vård och mer effektiva arbetsätt med fokus på patientsäkerhet. Studier visar att ett gott teamarbete leder till ökad patientsäkerhet, minskad personalomsättning och ökad arbetsglädje.

På avdelning 32 har det de senaste åren varit en hög personalomsättning och det finns ett behov av att öka diabetes- och endokrinkompetensen hos omvårdnadspersonalen. Vi har sett ett behov av bättre samarbete och ökad förståelse mellan yrkeskompetenserna såsom högre tillit till varandras kompetens och en tydligare struktur av fördelning av arbetsuppgifter.

Vad har vi gjort?

Under våren har projektledaren drivit workshops i grupper med sjuksköterskor och läkare på avdelning 32. Vi har studerat och kartlagt hur rondan och samarbetet ser ut idag. Diskussioner och reflektioner har resulterat i flera förändringar.

- Ett gemensamt uppstartsmöte varje morgon där både sjuksköterskor och läkare deltar
- Fasta tider för rondan.
- Patienter rondas enligt prioriteringsordning. För att frigöra platser från akuten rondas utskrivningsklara patienter först
- Sjuksköterskorna medverkar aktivare på rondan och träffar patienten tillsammans med läkarna.
- Rutiner kring användandet av "tavlan" har förbättrats
- Temaveckor

Temaveckor

En del i att uppnå bättre teamkänsla och förståelse mellan personalgrupperna är att skapa ett öppet klimat där vi lär av varandra och ökar kompetensen.

Vi har därför initierat temaveckor där en underläkare och en sjuksköterska får i uppgift att inhämta kunskap ur ett medicinskt respektive omvårdnadsperspektiv. Temat för veckan utses av ansvarig överläkare den veckan. På fredagar hålls en kort presentation med en gemensam diskussion som leds av patientansvarig läkare.

Teamtanken

- Teamets medlemmar har olika kompetens och att de samverkar för att så långt det är möjligt erbjuda patienten bästa möjliga vård och stöd.
- Arbetet präglas av ett öppet och tillitande klimat, med ett ständigt lärande inom gruppen, av och mellan professioner.
- Målformulering sker tillsammans i teamet och så långt möjligt med patienten och dennes närstående.
- Arbete i team uppfattas som engagerande, roligt, utvecklande och ökar trivseln. Entusiasmen blir en utvecklande kraft för hela organisationen.

Bild: Teamarbete och förbättringsarbete vid lärdagsrapporter för god och säker vård. Svensk-sjukvårdsvetenskaplig, Svenska läkarsällskapet

Responser var nästan genomgående positiva: "roliga diskussioner", "väcker engagemang", "lärorikt", "trevligt att alla samlas".

Nästa steg

- Införa BEDSIDE rapportering i höst.
- En checklista håller på att utformas till stöd för sjuksköterskor och läkare vid rond.

FIGUR 3: PRESENTATION AV SATSNINGEN I CENTRALHALLEN

Hur har patienten hamnat i centrum genom projektet?

- Är fortfarande inte en så stor del av *teamet* idag
- Rondas av läkare och sköterska gemensamt
- Får samlad information, men inte kommunikation
- Viktigt med välinformerad patient, men de vill vara en del av diskussionen
- Bra samtalsstämning vid rondan
- Patienterna är väldigt nöjda idag

Måluppfyllnad

Vilka mål sattes upp för satsningen i er ansökan och har dessa kunnat nås?

Målet var formulerat i termer av mjuka effekter. Utdrag ur ansökan:

”Målet med satsningen är att förbättra arbetsmiljön genom att forma nya arbetssätt i teamet runt och med patienten. När arbetsrutinerna blir tydligare och varje medlem i teamet kan lita på de andra blir arbetet mer effektivt och intressant. Vi kommer se en förändring i upplevelse av stress och kan även mäta patienternas upplevelse i patientenkät. En ytterligare vinst blir patientens ökade delaktighet i sin vård.”

Hur har vi då agerat för att kunna närma oss målbilden?

- Ett nytt arbetssätt vid rond har tagits fram (process)
- Genom att förbättra möteskulturen och tydligt belyst vikten av teamarbete så har stämningen på avdelningen blivit mycket bättre
- Personalen får en tydlig förväntan på hur rondens ska se ut, med avseende på tider, ansvar, deltagare och lika arbetssätt. Det har lett till en mindre stressig arbetsmiljö.
- En patient per rum ger goda förutsättningar för att ronda tillsammans med patienten. Rondens sker med teamet. Läkare, sköterska och patient.

Det är ett tydligt steg i riktning mot en kvalitetssäkrad och enhetlig patientcentrerad vård med ett starkt fokus på teamsamverkan i tvärprofessionella team. Projektets effekter ligger tydligt i linje med Södersjukhusets vision och värdegrund.

Vad är ni mest nöjda med när det gäller satsningen?

En tydlig förändring i kultur och stämning. Sjuksköterskorna, undersköterskorna och läkarna är ”avdelningen” idag. Samhörighet och tillit till medarbetarens kompetens har ökat. Det har etablerats en gemensam syn på struktur och rutiner.

Är det något som ni är mindre nöjda med och i så fall vad?

Alla yrkesgrupper har inte haft möjlighet att vara med i samma utsträckning.

Vilka faktorer har underlättat genomförandet av satsningen?

- En engagerad projektledare och en tydlig och stödjande projektägare
- Direkt införande av framtagna rutiner
- Flytt av avdelningen har underlättat
- Bra rekrytering och bemanning under projektets gång
- Nya medarbetare med stor acceptans till nya rutiner
- Lokalernas förskaffning. Relativt liten avdelning

Är det några faktorer som har försvårat genomförandet av satsningen och i så fall vilka?

- Avgränsning av tid för projekt
- Förankring tar längre tid än man tror

- Grundkompetensen för specialiteten har varit låg på avdelningen
- Fri schemaläggning kan försvåra kunskapsöverföringen

Vilka lärdomar har ni dragit av satsningen?

- Förankring tar längre tid än man tror
- Medarbetarna har en bra uppfattning om var förändringar måste ske
- Med tid för tanke och reflektion kommer många bra förslag
- Viktigt att tydliggöra sambandet mellan genomförda aktiviteter och de effekter som har uppstått

Om ni skulle göra om satsningen idag, är det något som ni skulle ha gjort annorlunda?

Nej, inte med de förutsättningar som förelegat. (flytt osv)

Om förändringen skett snabbare hade förankringen inte funnits.

Hur kommer ni själva använda de nya erfarenheterna?

Fler personaldrivna projekt. Tydligare plan för kompetenshöjning. Schemaläggning efter kompetens bör göras.

Har ni några idéer kring hur era erfarenheter skulle kunna spridas till andra verksamheter inom landstinget?

Mer samarbeten med andra enheter inom disciplinen är önskvärt för att ytterligare stärka vårdens kvalitet.

Vidare arbete

- Ta tillvara andra avdelningars framsteg i att involvera patienten mer
- Fråga patienterna vad de tycker och vilket behov de har
- Ytterligare engagera patienterna i teamarbetet genom rondan
- Tydliggöra andra rutiner, t.ex. kvalitetssäkra överrapportering och gemensamt arbetssätt
- Tydligare involvera alla teamets medlemmar, t.ex. undersköterskans betydelse
- Öka personoberoendet
- Stärka personalens kompetens

Kontaktuppgifter

Teamarbete med patienten i centrum, frikod 3863

Kontaktperson inklusive kontaktuppgifter:

Sara Eklöf VEC avdelning 80

072-5824734